

Visszaszerezni az áram-önrendelkezést

Présház Hírportál. 20017. április 21.

Lapinformációk szerint több vevőjelölttel is tárgyaltak a Mátrai Erőmű Zrt. eladásáról a német többségi tulajdonosok, a legesélyesebb jelöltnek az egység negyedét tulajdonló állami vállalatot, az MVM Magyar Villamos Művek Zrt.-t tartják. Az örvendetes, hogy az erőművet 1995-ben a Horn-Kuncze garnitúra kótyavetyélő privatizációjában megszerzett tulajdonos kivonul, de szörnyű lenne, ha ezt a nemzeti kincset másoknak passzolnák tovább. Erről kérdeztük Járosi Mártont, az Energiapolitika 2000 Társulat elnökét, aki a rendszerváltozástól a villamos ipar elkótyavetyéléséig az MVM Rt. általános vezérigazgató-helyettese volt.

- Elnök úr, miért különösen nagy érték nekünk a Mátrai Erőmű?

- A szocializmusban Gagarinra keresztelt Mátrai Erőmű mindig is a magyar villamosenergia-rendszer fontos eleme volt, ma is a hazai termelés 20 százalékát adja. Stratégiaileg legfontosabb jellemzője, hogy a Mátraalján elterülő lignitmezőből külfejtéssel bányászott szénből, az egyedüli hazai energiahordozóból termeli a villanyt. A privatizálással nemcsak az erőművet, de az erőmű által tulajdonolt bányajogot is elvesztettük. Szerencsére az új tulajdonosok megtartották az erőmű rendszerváltozás után kinevezett zseniális vezérigazgatóját, a magyar szívű Valaska Józsefet, aki csodát tett, s a haza javára fejlesztette a rá bízott erőművet. A Mátra az egyedüli privatizált erőmű, amely folyamatosan fejlődött, s alkalmazkodott a megváltozott körülményekhez. Csökkentette a levegőszennyezést, növelte az erőmű gazdaságosságát, növelte a foglalkoztatottságot, szinte egy ipari komplexumot hozott létre.

Kéntelenítőkkal látták el a kazánokat, a füstgázból leválasztott gipszből értékes falazóelem és gipszkarton gyárat hoztak létre. Pernyét értékesítenek a hazai és a szlovákiai cement ipar számára. Az erőmű hatásfokát gázturbinák beépítésével növelték. Az erőműben részleges hulladék és biomassza tüzelést vezettek be. 2015-ben a felhagyott zagytér rekultivációja keretében 15 MW-os naperőművet létesítettek. A jövedelmezőség javítására ipari parkot hoztak létre.

- A parlament által elfogadott Nemzeti Energiastratégia (NES) a szén- atom-megújuló hármására épít. Hogyan illeszthető be ebbe a Mátrai Erőmű?

- A 2010-ben elkészült stratégia meghatározta a 2030-ig szóló optimális fejlesztési irányokat, de a 2050-ig tartó időszakra is megfogalmazza az alapvető kérdést: az atom-szén-megújuló hármasan alapuló villamos energetikai fejlesztés igényét és lehetséges elérési útjait is. Mivel 2030-ig mintegy 8600 megawatt új erőmű kapacitás

létesítése szükséges, ez azt jelenti, hogy a két új paksi blokk 2400 MW kapacitásán kívül még további 6200 MW kapacitást (szén, gáz, megújuló) szükséges beépíteni a rendszerbe, a hazai fogyasztók jövőbeli biztonságos villamosenergia-ellátása érdekében. Most, hogy a Paks kettő Atomerőmű létesítése végre jó vágányra került, foglalkozni kell a Nemzeti Energiastratégia harmadik pillérével, a szénalapú villanytermeléssel is. Rekonstrukció és fejlesztés nélkül az erőmű nem üzemeltethető, sok ezer ember munkahelye szűnne meg. A jelenlegi blokkok termelése a tervek szerint 2025-2027 között fejeződik be. Egy új 500 megawattos blokk létesítése jelentheti a perspektívát az erőmű számára, és biztosítja a szénalapú termelés fennmaradását, ami már 2008-ban is napirenden volt. Ez egyúttal lehetővé teszi, hogy az ipari parkba betelepült cégek működőképessége fennmaradjon. Mára azonban kiderült, hogy a német többségi tulajdonosok már nem akarnak fejleszteni, eladják tulajdonrészüket. A kialakult helyzet kényszerít bennünket a cselekvésre. Elérkezett az alkalom az erőmű és a hazai lignitvagyon visszaszerzésére, s a szükséges fejlesztések állami megvalósítására. A blokk létesítése mintegy 5 évet igényel, tehát lépni kell, ha nem akarjuk elveszteni ezt a stratégiai jelentőségű erőművet.

- Meddig elegendő a mátraalji lignit?

- Az új blokk tüzelőanyag- (lignit és biomassa - ellátása hosszú távon biztosított. A visontai és a bükkábrányi bányákban ugyanis 800 millió tonna lignit áll rendelkezésre. Az a villamos energia, amit itt lignitből termelünk, nincs kitéve egyéb energiahordozók – például a gáz – világpiaci ármozgásainak, hiszen a lignit ára csak a kitermelés költségeitől függ, s ez hosszútávon kiszámítható és stabil tüzelőanyagárat eredményez. Ebből kifolyólag tehát itt nagyon stabil villamosenergia-termelési önköltség szavatolható. A villamosenergia-rendszer igényli az olcsó szabályozási kapacitást, vagyis a szivattyús tározót. A Mátrai Erőmű telephelye ebből a szempontból is fontos nemzeti érték, mert környezetében felépíthető egy 600 megawattos, nagy esésmagasságú szivattyús tározó is, amelynek hálózati csatlakozása a Mátra telephelyén garantált.

A Mátrai Erőmű részt vesz a lakosság szénellátásában is, mintegy 100 ezer családot lát el. Az erőmű és az ipari park 5000 munkahelyet nyújt. Ennek megtartása, a villanytermelésen túlmutató nemzetgazdasági jelentőségű.